

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«МЕЗОЕКОНОМІКА»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Менеджмент організацій»
Факультет	Економічний
Кафедра	Менеджменту
Семестр	2
Кількість кредитів	5
Мова викладання	українська

Викладач	к.п.н., доц. Коробович Людмила Петрівна
Контактна інформація	korobovych@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Мезоекономіка є однією з фундаментальних наук, на базі якої фахівець зможе забезпечити вирішення професійних завдань, пов'язаних з основними принципами державної регіональної політики. Економіка – це наука про вміння раціонально вести господарство, незалежно на якому рівні, – підприємства, населеного пункту, області та країни в цілому. Мезоекономіка розглядає економіку на рівні регіону, що являє собою народне господарство в мініатюрі, ознакою якого є цілісність і єдність природного, матеріального і соціального середовища. Мезоекономіка – новий напрям економічної науки, яка вивчає розвиток господарства окремих територій країни. <i>Мезоекономіка</i> – це галузь наукових знань, яка вивчає розвиток і розміщення продуктивних сил, соціальні процеси на території країни та її регіонів з урахуванням природно-екологічних умов. Об'єктом вивчення мезоекономіки як науки є регіон. Регіон – частина території країни, де проживає певна кількість населення, розташовані підприємства різних галузей господарства та різних форм власності, функціональні установи, що забезпечують нормальні умови для життя людей, їх праці, освіти, культури, спілкування. Предметом мезоекономіки є вивчення відносин людей у різних сферах їх діяльності на території певного регіону з урахуванням конкретного соціально-економічного та політичного устрою країни. Ця наука розкриває зміст, напрями формування регіональних відносин у виробничій та соціальних сферах, досліджує розвиток продуктивних сил – матеріальної основи розвитку суспільства.</p>
Мета та цілі	<p>Метою вивчення дисципліни «Мезоекономіка» є формування у майбутніх фахівців знань про теоретичні і практичні засади соціально-економічного розвитку регіонів країни, моніторинг територіальної та галузевої структури господарського комплексу при раціональному використанні всіх видів ресурсів.</p>

Результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент знати: сучасні тенденції розвитку регіонально-інтегрованої економічної системи в контексті раціонального розміщення продуктивних сил регіонів України; методологію комплексного розвитку продуктивних сил територій; принципи, критерії та основні закономірності розвитку регіональної економіки, з врахуванням особливостей та механізмів реалізації регіональної економічної політики держави; сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку регіональної економіки у розрізі оцінки природних, демографічних та економічних передумов; особливості формування та розвитку субрегіональних об'єднань, зокрема функціонування єврорегіонів і вільних економічних зон; сутнісні особливості управління регіонального економічного розвитку; основні регіональні проблеми, ймовірні шляхи їх ефективного вирішення та перспективи забезпечення сталого розвитку регіональної економічної системи. Окрім того, студент повинен вміти: послідовно і логічно викладати зміст навчального матеріалу в письмовому вигляді в ході поточного, проміжного та підсумкового контролю з економічних проблем розвитку продуктивних сил і регіональної економіки; вирішувати на конкретних прикладах економічні завдання з раціоналізації розвитку та розміщення продуктивних сил, визначати економічну ефективність цього процесу; вміло подавати досягнуті результати самостійного дослідження з використанням сучасних технічних досягнень.
Soft skills	навички комунікації, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, розуміння важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Економічна теорія», «Статистика ринку товарів і послуг», «Статистика»

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни .	.Підходи до визначення понять "продуктивні сили" та "розміщення продуктивних сил". Визначення предмету "Мезоекономіка". Складові продуктивних сил. Визначення поняття "Мезоекономіка". Основні завдання дисципліни "Мезоекономіка". Зв'язок регіональної економіки з економічними дисциплінами та іншими науками. Визначення поняття "метод". Характеристика основних методів, що використовуються у регіоналістиці.	Тести, кейси практичні завдання
Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів	Сутність понять "закон", "економічний закон", "закономірність". Детальна характеристика закономірностей розміщення продуктивних сил. Основні принципи розміщення продуктивних сил. Аналіз факторів розміщення продуктивних сил.	Кейси, тести практичні завдання
Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства	Поняття територіальної структури господарства, її ієрархічні рівні та відповідні територіальні утворення. Підходи до визначення поняття "економічний район". Перелік передумов формування економічних районів. Основні ознаки економічного району. Групи факторів, що впливають на формування економічних районів. Критерії та принципи економічного районування. Галузеве та інтегральне економічне районування. Мета та завдання економічного районування. Розвиток економічного районування. Сучасна сітка економічного районування	Кейси, практичні завдання
Тема 4. Регіон у системі	Підходи до визначення поняття "регіон". Порівняльний аналіз понять "економічний район" та "регіон". Класифікація регіонів	Кейси, тести,

територіального поділу праці	України. Визначення типології регіонів. Основні функції регіонів. Установи, які впливають на регіональний розвиток та регіональне управління при виконанні функцій регіонів. Фактори, що впливають на ступінь реалізації функцій	практичні завдання
Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	Підходи до визначення поняття "регіональна політика". Складові регіональної економічної політики. Державна регіональна економічна політика. Соціально-економічна політика регіонів. Зміст принципів державної регіональної політики. Складові державної регіональної політики	Кейси, практичні завдання
Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики	Нормативно-правові акти, що регулюють регіональну економічну політику. Структура влади країни. Повноваження центральних органів державної виконавчої влади при здійсненні регіональної політики. Повноваження регіональних державних органів виконавчої влади. Методи реалізації державної регіональної економічної політики	Кейси, тести, практичні завдання
Тема 7. Господарський комплекс, його структура і трансформація в ринкових умовах	Сутність понять "галузь економіки", "галузева структура господарства". Складові виробничої сфери. Складові невиробничої сфери. Поняття та ознаки галузі спеціалізації. Ознаки міжгалузевих комплексів. Поняття та класифікація інфраструктури. Характерні риси галузевої структури економіки. Аналіз територіальної структури економічних районів України та галузей їх спеціалізації. Сутність понять "промисловість" та галузева структура промисловості". Класифікація галузей промисловості. Основні проблеми територіальної організації промисловості в Україні.	Кейси, тести, практичні завдання
Тема 8. Природний і трудовий потенціал України	Складові економічного потенціалу регіону. Елементи прородоресурсного потенціалу. Сутність поняття "потенціал природних ресурсів". Аналіз та економічна оцінка природних ресурсів України. Аналіз демографічної ситуації. Поняття, види та фактори міграції населення. Особливості розміщення населення по території країни. Склад трудових ресурсів країни.	Кейси, тести, практичні завдання
Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення	Поняття "металургійний комплекс". Роль металургійного комплексу територіальному поділу праці. Структура металургійного комплексу України. Фактори економічного положення вітчизняної металургії. Сировинна база для розвитку металургії. Райони розміщення підприємств металургії. Національна програма розвитку та реформування гірничо-металургійного комплексу України. Поняття агропромислового комплексу та його структура. Особливості розміщення сфер агропромислового комплексу. Поняття транспортного комплексу як складової міжгалузевого господарського комплексу. Аналіз розміщення видів транспорту по території України. Паливно-енергетичний комплекс України як складна міжгалузева система. Поняття та напрями паливної промисловості. Поняття та складові електроенергетики. Машинобудування як галузь що визначає науково-технічний прогрес. Підгалузі та виробництва машинобудування. Хімічна промисловість, її призначення та особливості. Сировинна база для підприємств хімічної промисловості.	Кейси, тести, практичні завдання
Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем	Аналіз розвитку соціально-економічних систем. Визначення та типологія соціально-економічних систем. Основні властивості соціально-економічної системи. Види територіальних соціально-економічних систем. Фактори, що визначають результативність зміни соціально-економічної системи. Завдання регіональної регуляторної політики. Система загальних показників, які характеризують регіональний економічний розвиток. Механізм соціального розвитку регіону. Поняття комплексного розвитку та його завдання. Ознаки комплексу. Політика комплексного розвитку регіону.	Кейси, тести, практичні завдання

Тема 11. Економіка регіонів України: стан і перспективи розвитку	Особливості господарських комплексів економічних районів України. Специфіка розвитку регіонів України. Перспективи розвитку регіонів.	Кейси, тести, практичні завдання
Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейській та інші світові структури	Поняття міжнародної економічної інтеграції. Фактори, що впливають на розвиток інтеграційних угруповань. Види міжнародних економічних об'єднань. Основні форми міжнародної співпраці в Україні. Участь країни міжнародних економічних організаціях та міжнародних об'єднаннях. Нормативно-правова співпраця України з ЄС. Стратегія інтеграції до ЄС. Головні інструменти євроінтеграції. Проблеми інтеграції України до ЄС.	Кейси, тести, практичні завдання
Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил	Підходи о визначення поняття "сталий розвиток". Основні ідей сталого розвитку продуктивних сил. Стратегія сталого розвитку. Основні блоки факторів сталого розвитку продуктивних сил. Схема дослідження сталого розвитку. Триєдиний системний підхід до сталого розвитку. Етапи концепції сталого розвитку. Шляхи забезпечення сталого розвитку держави. Глобалізація економіки.	Кейси, тести, практичні завдання

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна:

1. Базилевич В. Д. Ринкова економіка : основні поняття і категорії : [навч. посіб.] / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич. – К. : Знання, 2006. – 263 с.
2. Гриньова В. М. Державне регулювання економіки : [підручник] / В. М. Гриньова, М. М. Новікова. – К. : Знання, 2008. – 398 с.
3. Долішній М.І. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: [навч. посіб.] / М. І. Долішній, Ю. І. Стадницький, А. Г. Загородній, О. Е. Товкан. – Львів: Національний університет „Львівська політехніка” (Інформаційно-видавничий центр „ІНТЕЛЕКТ+” Інституту післядипломної освіти), „Інтелект-Захід”, 2003. – 256 с.
4. Долішній М.І. Регіональна політика на рубежі ХХ-ХХІ століть: нові пріоритети / М. І. Долішній. – К.: Наукова думка, 2006. - 512 с.
5. Долішній М.І. Регіональна політика та механізми її реалізації / М.І.Долішній, С.М.Злупко, С.Й. Вовканич. - К.: Наукова думка, 2003. - 504 с.
6. Заблоцький Б.Ф. Регіональна економіка: [навч. посібник] / Б. Ф. Заблоцький. – Львів: „Новий світ-2000”, 2007. – 548 с.
7. Зінь Е. А. Регіональна економіка : [підручник] / Е. А. Зінь. – К. : "ВД "Професіонал", 2007. – 528 с.
8. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка: [навч. посіб.] / Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогон Ю.В. та ін. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 672 с.
9. Ковтун О.І. Державне регулювання економіки: [навч. посіб.] / О. І. Ковтун. – Львів: "Новий Світ-2000", 2006. – 432 с.
10. Манів З. О. Регіональна економіка : [навч. посібник] / З. О. Манів, І. М. Луцький, С. З. Манів. – Львів : „Магнолія 2006”, 2007. – 562 с.
11. Мойсеєнко І. П. Інвестування : [навч. посіб.] / І. П. Мойсеєнко. – К. : Знання, 2006. – 490 с.
12. Олійник Я. Б. Регіональна економіка : [навч. посібник] / Я. Б. Олійник, С. П. Запотоцький, О. Ю. Кононенко, А. Л. Мельничук, В. Ф. Пасько; за ред. Я. Б. Олійника. – К. : КНТ, Видавець Фурса С. Я., 2007. – 444 с.
13. Пехник А. В. Іноземні інвестиції в економіку України : [навч. посіб.] / А. В. Пехник. – К. : Знання, 2007. – 335 с.
14. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку : [моногр.] / за ред. З.С. Варналія. - К.: Знання України, 2005. – 498 с.
15. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: [підруч.] / С. І. Дорогунцов, Т. А. Заяць, Ю. І. Пітюренко та ін.; за ред. д.е.н., проф., чл.-кор. НАН України С. І. Дорогунцова. – К. : КНЕУ, 2007. – 992 с.
16. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: [підручник]/за ред. В.В.Ковалевського, О.Л.Михайлюк, В.Ф.Семенова. – 7-е вид., стер. – К.: Знання, 2005. – 350 с.
17. Розміщення продуктивних сил: [підручник] /В.В.Ковалевський., О.Л.Михайлюк., В.Ф.Семенов та ін. - К.: Т-во „Знання”, КОО, 2001. – 353 с.
18. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: [навч. посіб.] / Д. М. Стеченко. - К.: Вікар, 2001.-377 с.
19. Стратегія соціально – економічного розвитку Закарпаття до 2015 року. – Ужгород, 2007. - 40 с.
20. Чернюк Л.Г. Економіка та розвиток регіонів (областей) України : [навч. посіб.] / Л. Г. Чернюк, Д. В. Клиновий. – Київ: ЦУЛ, 2002. – 644 с.
21. Чернюк Л.Г. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: [навч. посіб. для дистанц. навчання] / Л. Г. Чернюк, Д. В. Клиновий. – К.: Ун-т „Україна”, 2004. – 245 с.
22. Чернюк Л.Г. Розміщення продуктивних сил України. : [навч. посіб.] / Л. Г. Чернюк, Д. В. Клиновий. – Київ. ЦУЛ, 2002. – 470с.
23. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки : [навч. посіб.] / Л. А. Швайка. – К. : Знання, 2006. 435 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-7)	30
Змістовий модуль 2(теми 8-13)	30
Підсумковий контроль (теми 1-13)– екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни